

PÅ FLUGT

Billede: Nationalmuseet

Undervisningsmateriale til særudstillingen På flugt.

PÅ FLUGT

Særudstillingen På Flugt handler om især syriske men også andre flygtninges oplevelser under deres flugt til Danmark.

Gennem genstande og beretninger, fortælles om livet i de midlertidige flygtningelejre i Europa; om de flygtendes videre skæbner og forsøg på at skabe sig en meningsfuld tilværelse midt i kaos. Udstillingen er blevet til i samarbejde med Nationalmuseet og har inden Immigrantmuseet været vist på blandt Moesgaard Museum, Bornholms Museum og Tøjhusmuseet.

MATERIALET

Hvad får folk til at forlade deres hjem og sætte alt på spil? Og hvad får nogle mennesker til at blive i hjemlandet trods dårlige odds? I dette materiale kan I læse om flygtningeruter, flygtningekonventionen, årsager til flugt, og I skal også prøve at træde i flygtningenes sted gennem fire scenarier sidst i materialet. Læs scenarierne igennem og diskuter i gruppen, om I ville vælge at blive eller flygte. Husk, at jeres valg kan have store konsekvenser.

Materialet kan bruges uafhængigt af udstillingen eller i forbindelse med et besøg på Immigrantmuseet.

HVAD ER EN FLYGTNING?

Inden I læser scenarierne er det en god idé at være klar over, hvornår en person kan opnå status af flygtning og derved asyl.

I 1951 oprettedes FN's flygtningekonvention, som følge af de voldsomme flygtningestrømme i kølvandet på 2. verdenskrig, samt de mange flygtninge fra Nazi-Tyskland, der i slutningen af 1930'erne blev nægtet asyl i mange lande.

Ifølge FN's flygtningekonvention er en flygtning:

” en person, der som følge af velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser, befinder sig uden for det land, i hvilket han har statsborgerret [...] eller som ikke har nogen statsborgerret“

BAGGRUND FOR KRISEN 2015-2016

Flygtningekrisen eller Migrantkrisen, som den også kaldes, er en betegnelse der dækker den massive flygtningestrøm, der i årene 2015–2016 kom til Europa, både via balkanlandene og over Middelhavet i båd. Flygtningene kom fra mange forskellige lande, men det var især borgerkrigen i Syrien, der var katalysator for krisen. Flere end 12 millioner syrere, dvs. over halvdelen af landets befolkning, flygtede, enten som internt fordrevne inde eller uden for landets grænser. Borgerkrigen i Syrien var dog ikke den eneste årsag til flugt. Mange af flygtningene kom også fra bl.a. Somalia og Eritrea og flygtede henholdsvis pga. politisk ustabilitet, fattigdom, forfølgelse eller tvangsindrullering i hæren.

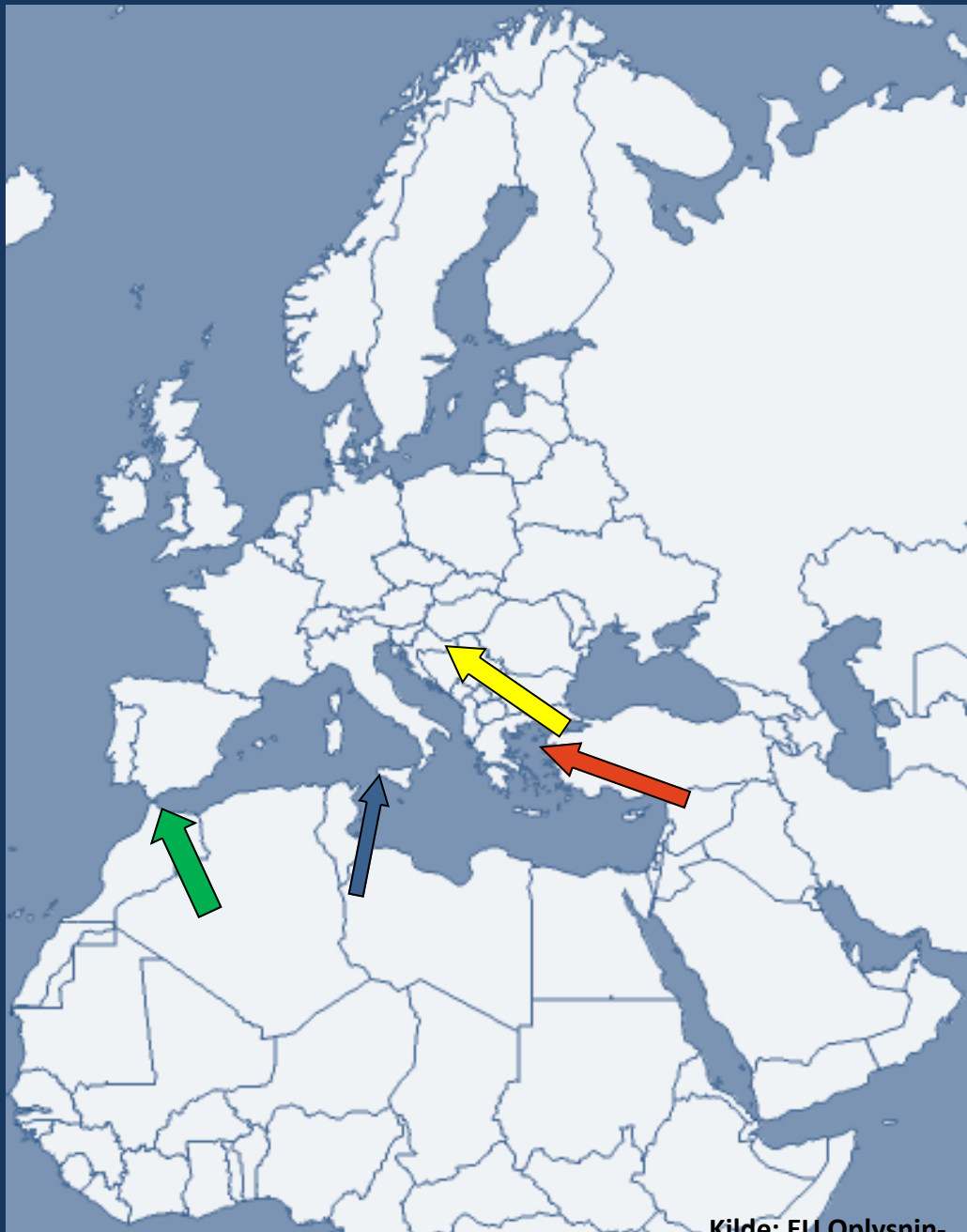
DUBLINFORORDNING OG SCHENGEN

Dublinforordningen er en aftale mellem EU-landene samt Norge, Schweiz, Island og Liechtenstein, som skal sikre, at en asylansøgning, der ankommer til et af disse lande, kun behandles af ét land. Forordningen skal også sikre, at der altid kan findes et land, der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning. Under flygtningekrisen lagde Dublinforordningen et stort pres på især de græske og italienske myndigheder. Også Schengenaftalen om åbne grænser mellem medlemslandene blev presset, og bl.a. Danmark indførte midlertidig grænsekontrol.

RUTER MOD EUROPA

Vejen til Europa er for mange flygtninge lang og ofte farlig. Nogle kommer med fly eller tog, mens andre må tage turen på gåben eller med båd over Middelhavet.

Der er 4 store ruter, som flygtningene især benyttede under krisen i 2015: Balkanruten (**gul**), Den østlige Middelhavsrute (**rød**), den centrale Middelhavsrute (**blå**) og den vestlige Middelhavsrute (**grøn**).

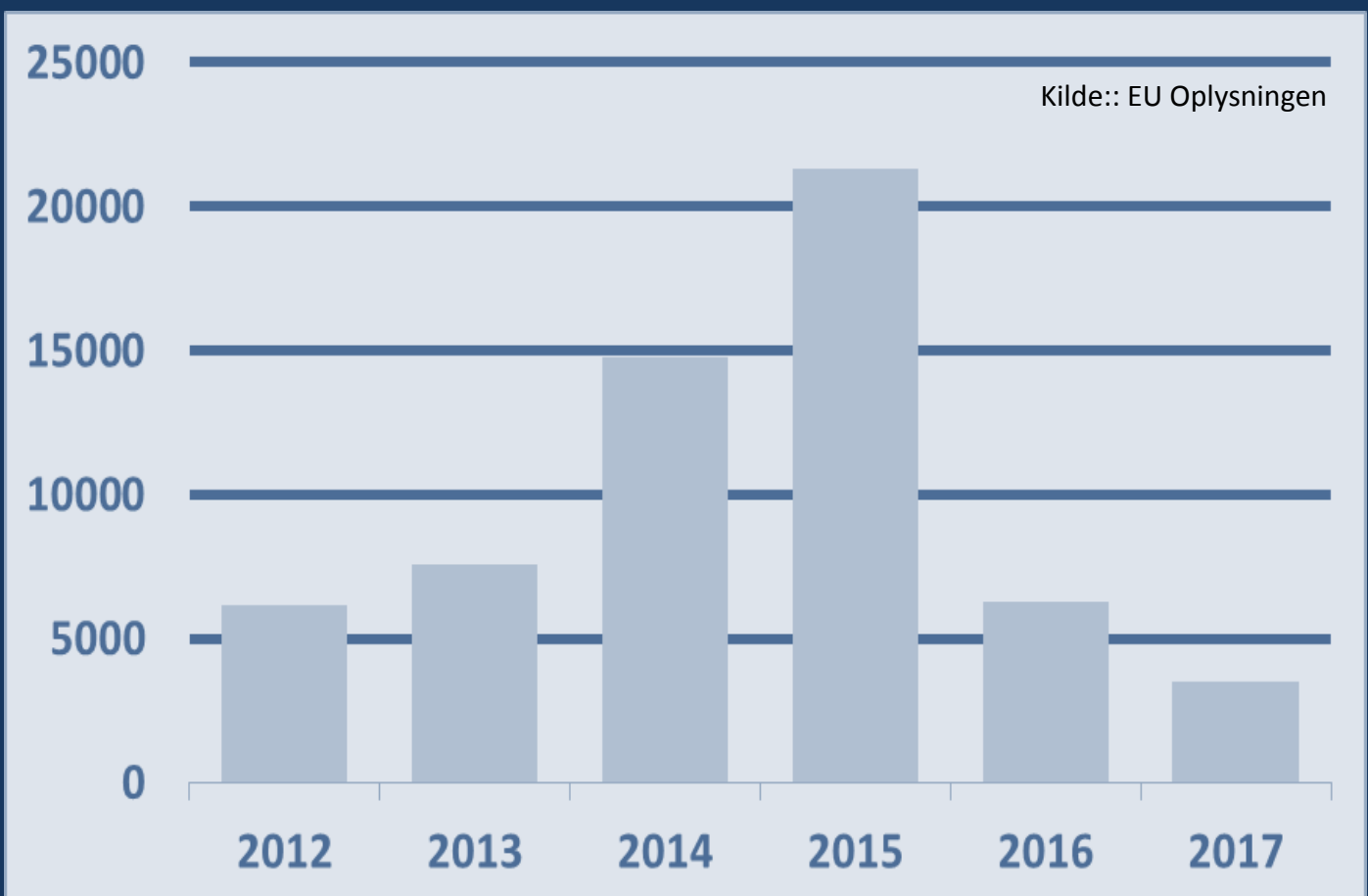

Kilde: EU Oplysnin-

ASYLANSØGERE TIL DANMARK

Da flygtningekrisen var på sit højeste i 2015 søgte 21.316 personer asyl i Danmark. På grafen nedenfor kan man se fordelingen af asylansøgere op til, under og efter flygtningekrisen.

ASYLANSØGERE I DANMARK FRA 2012-2017

FLYGTNINGENE FORTÆLLER

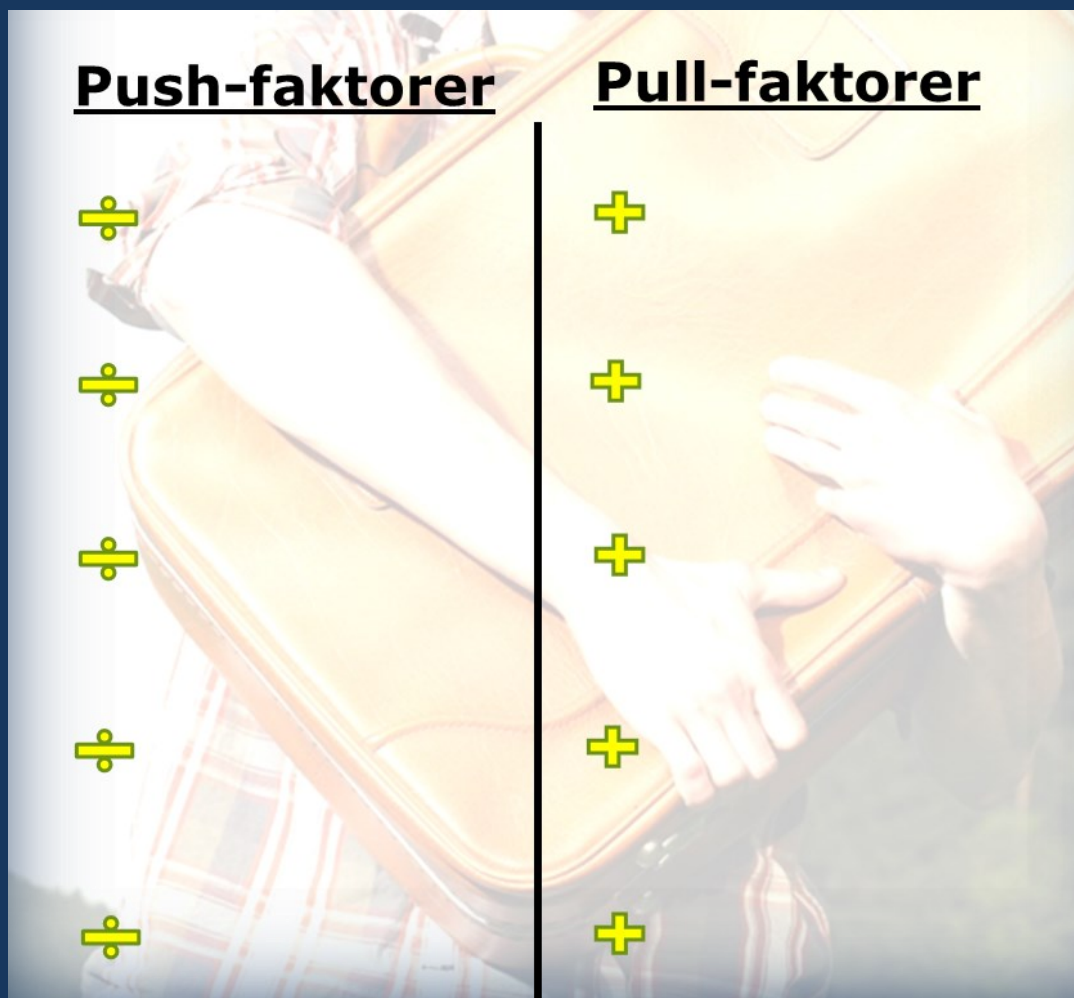
OPGAVE

Hvad får folk til at forlade deres hjemland og rejse mod det ukendte? Læs flygtningeberetningerne på de næste par sider. Når personer migrerer inddeles årsagerne til migration ofte i to grupper:

Push-faktorer er en faktor der gør at du er nødt til at forlade dit land. Du bliver med andre ord "skubbet" ud af dit land.

Pull-faktorer er faktorer der gør at du bliver tiltrukket af et andet lands muligheder. Du bliver "trukket" mod et andet land.

Opgave: Gå sammen i grupper, og snak om, hvad der kunne få jer til at forlade jeres land. Inddel grundene i push og pull.

Navn
J. A.

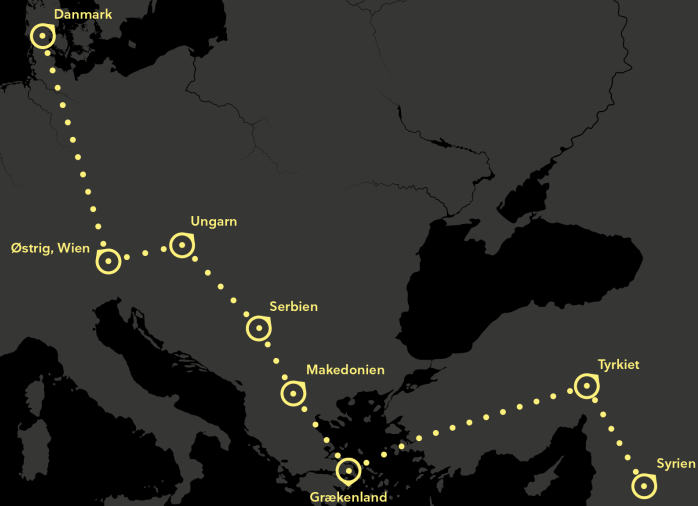
Alder
34 år

Profession
Sælger

Kommer fra
By i Syrien

Grunden til udrejse
Flugt fra militærtjeneste

Rejsens udgifter
48.300 DKK

”
Først efter seks timer blev vi lukket ud af lastbilen for at kunne tage en pause. Vi følte nogle gange, at vi ville besvime på grund af luftmangel. Udover det så rystede vi så voldsomt, at vi følte, at vores kroppe ville gå itu efter rejsen.

Navn
B.'A

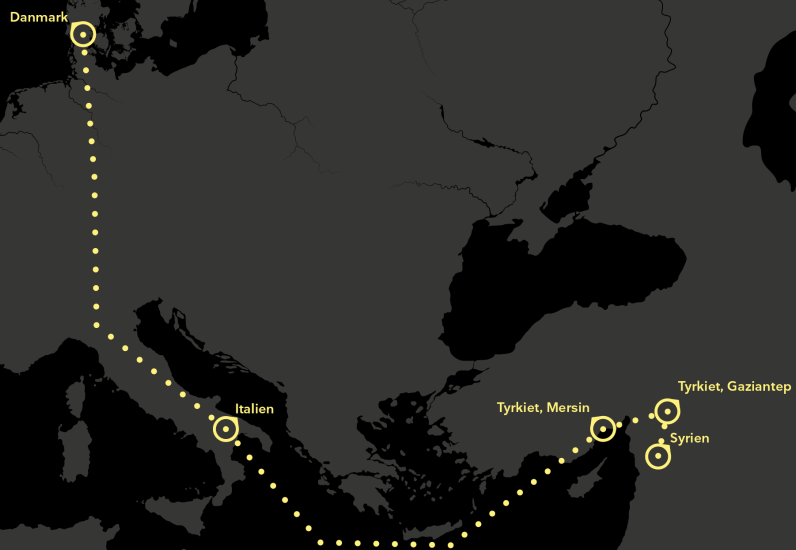
Alder
48 år

Profession
Ingeniør

Kommer fra
Idlib provinsen, Syrien

Grunden til udrejse
Mit hjem blev ødelagt af mortéranreb

Rejsens udgifter
65.500 DKK

”
4 dage drev båden rundt. Den tog vand ind og folk prøvede at tømme den med deres hænder.

Navn

Khadiija Sh. Ahmed

Alder

28 år

Profession

**Gik i skole, arbejdede
i en forretning**

Kommer fra

Mogadishu i Somalia

Grunden til udrejse

Dødstrusler

Rejsens udgifter

?

”

Men min onkel bildte Al-Shabaab [terrorbevægelse] ind, at jeg var spion, så han kunne overtage vores ejendom. Al-Shabaab ville slå mig ihjel. Efter at jeg forlod Mogadishu, har min onkel dræbt min lillebror.

Kenya Etiopien Somalia

Navn

Nardin Addi

Alder

26 år

Profession

Under uddannelse

Kommer fra

Mogadishu i Somalia

Grunden til udrejse

**Frygt for terrororganisationen
Al-Shabaab og borgerkrigen**

Rejsens udgifter

73.500 DKK

”

Der er krig. Når jeg spillede fodbold med mine venner, skulle vi hele tiden passe på ikke at blive ramt. Min far blev dræbt og min søster blev først bortført og siden dræbt, da hun prøvede at flygte.

Kenya Somalia

MIN FLUGT: ASMERET

Interviewet er transskriberet direkte og lidt forkortet .

Om mig:

Navn: Asmeret Weldegeberiel

Alder: 31 år

Status: Jeg har været gift i seks år.

Hjemland: Asmara i Eritrea.

Beskæftigelse i hjemland: Jeg har været soldat siden 1998

Flygtningestatus: 5 års opholdstilladelse.

Hvornår kom du til Danmark? I august 2014

Din familie? Jeg har ansøgt om familiesammenføring for min mand og venter på svar.

Hvordan var livet i dit hjemland?

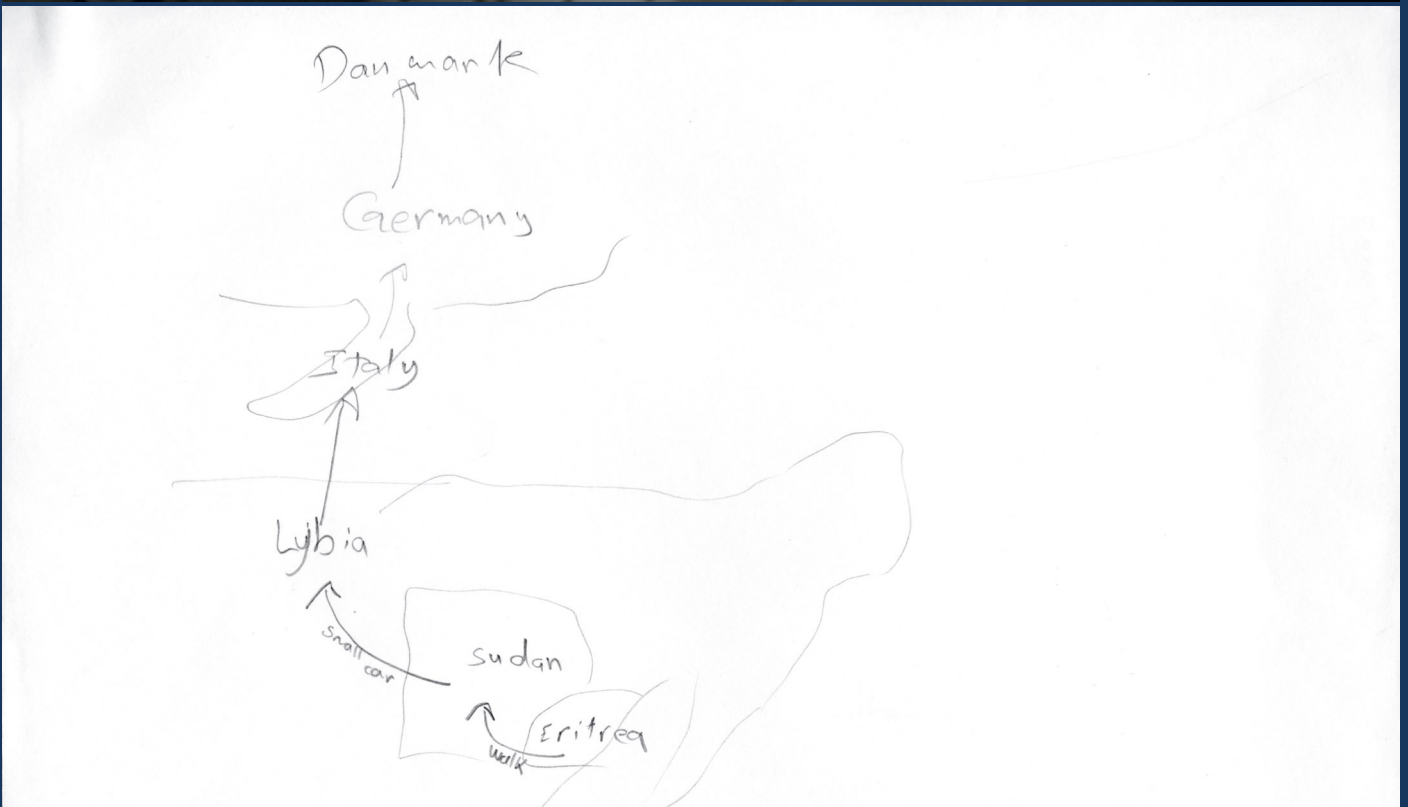
Livet var hårdt. Jeg blev tvunget til at være soldat. I Eritrea skal alle lave militærtjeneste uden tidsbegrænsning. Loven siger, at militærtjenesten kun er 1,5 år, men efter den periode tvang de mig til at blive. Loven siger også, at man skal være 18 år for at lave militærtjeneste, men politiet tvinger også 15-16 årige ind i hæren. Jeg mødte min mand i hæren, og vi giftede os i hemmelighed. Da jeg blev gravid flygtede vi.

Beskriv din rejse til Danmark

Først gik jeg fra Eritrea til Sudan med min mand. Det var meget hårdt. Normalt tager det 7 dage gennem ørkenen, men for os tog det 14 dage. Hvis hæren opdagede os, ville vi blive dræbt øjeblikkeligt fordi vi havde deserteret. I Sudan blev jeg adskilt fra min mand. Jeg blev kørt i en lille bil fra Sudan til Libyens kyst. Der kom jeg i en båd med 550 mennesker. Ude på havet holdt båden op med at virke, så vi drev rundt i to dage. Så vendte vi tilbage til Libyen, hvor vi ventede tre dage før vi sejlede igen i en ny båd, men mens vi sejlede brød båden sammen. Heldigvis blev vi reddet af en italiensk båd. I Italien kom jeg på hospitalet fordi jeg var gravid og meget træt. De andre fra båden kom på et hotel og fik mad. På hospitalet fik jeg af vide, at politiet ville komme og tage fingeraftryk og så ville jeg blive nødt til at blive i Italien. Jeg stak af fra hospitalet og tog til Rom, hvor jeg fandt et tog til Hamborg i Tyskland. Jeg fik hjælp af en menneskesmugler som jeg gav penge for at skaffe mig billet, men jeg havde ingen dokumenter eller noget. Fra Tyskland tog jeg et tog til Danmark. Hele turen fra Eritrea til Danmark tog sammenlagt tre måneder. Min mand er stadig i Sudan og jeg har ansøgt om familiesammenføring.

Genstand og kort over rute:

Jeg har et armbånd med fra Eritrea. Jeg gemte det sammen med nogle penge og min vielsesring, så menneskesmuglerne ikke ville stjæle dem. Armbåndet var en gave fra min mor som jeg fik mens jeg var soldat. Det har været tæt på mit hjerte i snart 10 år, og har en helt særlig betydning. Det minder mig om min mor. Jeg ville gerne have at hun kom til Danmark, men det kan hun ikke. Hun er blevet solgt til en mand, som ikke vil lade hende rejse.

MIN FLUGT: YUUSUF

Interviewet er transskriberet direkte og lidt forkortet .

Om mig:

Navn: Yuusuf Mohamad Yuusuf

Alder: 35 år

Status: Gift med 4 børn.

Hjemland: Somalia, Hiiran (region), Maxaas (by).

Beskæftigelse i hjemlandet: Chauffør, men jeg havde mange jobs. Jeg lavede også køkkenredskaber.

Flytningestatus: 5 års flytningestatus.

Hvornår kom du til Danmark? 11 marts 2013.

Din familie? De kom til Danmark den 15. marts 2015 gennem familiesammenføring.

Hvordan var livet i dit hjemland?

Vi havde mange problemer med Al-Shabaab i Somalia. En af mine brødre bestyrede en hemmelig biograf hvor man kunne se indiske film. Ifølge Al-Shabaab må man ikke se film og lytte til musik, så de var efter min bror. Jeg fandt også ud af, at de havde dræbt min far, og nu mente de at jeg eller min bror ville søge hævn. Min bror vidste at de var efter ham, så vi besluttede os for at flygte.

Beskriv din rejse til Danmark:

Vi tog til Etiopien fordi det er den eneste vej ud af Somalia. Vi tog med en lastbil som smuglede Khat til Etiopien. Det er en slags græs, som du tygger og bliver høj af. Livet i Etiopien var meget svært fordi vi var der illegalt. Vi måtte undgå politiet hele tiden, og undgå at nogle andre meldte os. Det var svært at finde jobs. Den eneste mulighed var de vogne der transporterede kaffe og kartofler. Der kunne man lave lidt hurtigt, sort arbejde. Nogle gange skulle man tømme en vogn og så fik man lidt penge og fik at vide, at man skulle holde sin kæft. Ellers ville man blive meldt til politiet.

Efter et år i Etiopien lavede jeg en aftale med en smugler om at tage os med til England. Det var meget dyrt, for vi skulle blandt andet betale for falske pas og flyturen og for smugleren. Vi tog et fly om aftenen ved 21.00 tiden fra Addis Ababa og ankom til Tyskland kl. 7 om morgenen ca. Smugleren havde mit pas hele tiden. I Tyskland tog vi et tog til Danmark. Vi fik at vide, at vi bare skulle blive på stationen i Danmark og vente, og så gik smugleren hen for at købe lidt mad og togbilletter til England. Men han kom aldrig tilbage. Efter 7 timer gav vi op. Vi fik øje på nogle somaliske drenge og spurgte dem om hjælp. De fortalte at der ikke gik toge til England, men de hjalp os med at finde et tog til asylcentret Sandholm. Det er sådan jeg kom til Danmark.

Genstand og kort over rute:

Vi fik at vide, at vi ikke skulle have meget bagage med, da vi hele tiden skulle rejse. Så vi skulle bare have et sæt tøj med. I min landsby var der ikke nogen fotograf, så jeg har ikke noget billede af min familie som jeg kunne tage med. Men jeg har stadig det tøj jeg rejste i, og nogle briller, der bliver mørke når solen skinner.

MIN FLUGT: SALAH

Interviewet er transskriberet direkte og lidt forkortet .

Om mig

Navn: Salah Alddin Hanahn

Alder: 39 år

Status: Gift og har 2 døtre på 10 og 8.

Hjemland: Kurder, fra Syrien, Damascus

Beskæftigelse i hjemlandet: Modedesigner for kvinder. Jeg havde mit eget firma og tøjmærke i Syrien.

Flygtningestatus: 5 år. Politisk flygtning

Hvornår kom du til Danmark? I august 2015.

Din familie? De er stadig i Syrien. Jeg har ansøgt om familiesammenføring.

Hvordan var livet i dit hjemland?

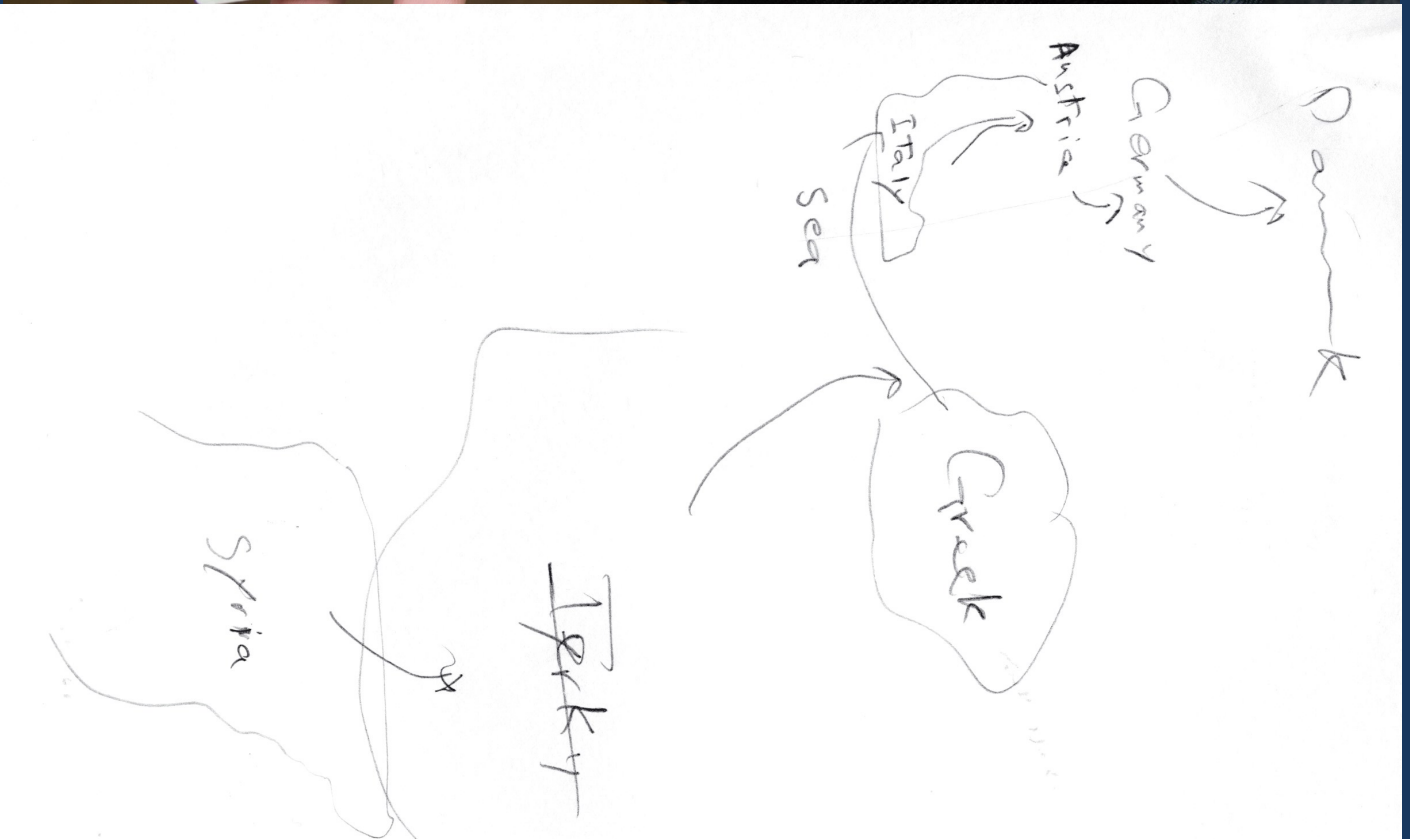
Før krigen havde jeg et firma der lavede tøj, så jeg blandede mig ikke i politik. Jeg var bare en normal mand. Livet under krigen var forfærdeligt. Grunden til at jeg kom her, var at der blev bombet hver eneste dag. Den syriske hær tog også rundt og enten arresterede folk eller tvangsudskrev dem til hæren. Jeg har to fætre, der blev anholdt og den ene døde kort efter at være blevet løsladt. Ingen ved hvad der sker i fængslerne. Så efter 4-5 måneder flygtede jeg. Min kone og mine børn er i Damaskus. De var ikke i risiko for fængsel og tvangsudskrivning.

Beskriv din rejse til Danmark

Jeg tog fra Syrien til Tyrkiet. Mange af grænseområderne er kontrollerede af Den Fri Syriske Hær og nogle gange fanger de folk, og tvinger dem til at kæmpe for sig. Eller også nægter de bare folk at komme ind i Tyrkiet. Vi var fire, der prøvede at krydse grænsen illegalt. Det tyrkiske politi råbte af os og tvang os til at pudse deres sko. De spurgte os om en masse ting, og så sendte de os tilbage til Syrien. Vi måtte bruge 3-4 forsøg før det lykkedes os at komme ind i Tyrkiet. Fra Tyrkiet tog jeg fra Istanbul til Izmir for at sejle til Grækenland. Politiet fangede os mange gange før det lykkedes os. I Grækenland blev jeg en måned hvor jeg prøvede at tage et fly, men det kunne ikke lade sig gøre, da jeg ikke havde et pas. Normalt kunne man få et rigtigt pas fra en person, der lignede en selv, men der var ingen. Jeg havde heller ikke råd til et falsk pas da de er meget dyre. Jeg besluttede at tage til Italien med båd. Vi var kun 15 mennesker ombord. Det var en menneskesmugler der sejlede båden. Vi ankom til Italien og derfra tog jeg til Milano, hvor en smugler kørte os til Danmark.

Genstand og kort med rute:

Min pung med et billede af min kone og døtre og mit business card som modedesigner. Mit syriske ID, der kun kan bruges i Syrien og mit kørekort for at bevise min identitet. En parfume, der minder mig om hjem fordi jeg har brugt den i snart 25 år. Papir der beviser mit syriske statsborgerskab, så jeg kan bevise at jeg er fra Syrien. En lille koran er en samling af sura'er som gives til et medlem af familien der er i sorg for at trøste dem.

SCENARIO 1: POLITISK KONFLIKT

OPGAVE

Forestil jer, at I bor i en storby. Byen har tidligere været et dejligt sted med masser af liv og muligheder, men I løbet af de sidste par måneder er der sket en forværring af situationen. Regeringen har gennemført nogle tiltag, der gør det ulovligt at modsige eller være uenig med den siddende regering. I har tidligere tilhørt et regeringskritisk parti og har kritiseret regeringens tiltag. Situationen er nu tilspidset i sådan en grad, at I næsten dagligt hører om personer der forsvinder, bliver fængslet eller slet og ret bliver henrettet under anklage af at modarbejde regeringen. I har netop hørt, at en af jeres tidligere partifæller er blevet anholdt og fængslet.

Rejser I eller bliver I?

Billede: Colourbox

SCENARIO 2: VÆBNET KONFLIKT

OPGAVE

Forestil jer, at der er udbrudt en voldsom konflikt mellem to militante grupper i jeres land. Situationen er farlig og de to grupper bekriger efterhånden hinanden på daglig basis.

I har altid haft gode relationer i nabolaget som har været trygt og godt, men I begynder at blive mere og mere urolig for tingenes tilstand. Folk hjælper stadig hinanden i den grad det er muligt og da ingen i nabolaget tilhører de militante fraktioner, vil grupperne ikke gå efter jer. Men kampene er begyndt at brage nede i gaderne, og geværer og raketter rammer let forbi deres mål. For to dage siden døde jeres genbos ældste datter, da en raket ramte deres hus. Næste gang er det måske jeres hus der bliver ramt?

Rejser I eller bliver I?

Billede: Colourbox

SCENARIO 3: TØRKE

OPGAVE

Forestil jer, at I bor i en lille landsby, der er dybt afhængig af landbrug. I er alle landmænd og har enten marker eller dyr, der skal passes. Desværre har jeres landsby gennem de sidste tre år været ramt af ekstrem tørke og det er kun med nød og næppe lykkedes jer at holde landbruget kørende. Afgrøderne er gradvist blevet dårligere, hvilket betyder at hungersnød truer landsbyen, hvis ikke I snart får noget regn.

Nu melder vejrudsigten om endnu en tørkeperiode. Det vandre-servoir, der ligger tæt ved landsbyen er tørret helt ud og det samme er jeres brønde. Den nærmeste vandforsyning ligger i et territorie der tilhører en rivaliserende klan, som også lider under tørken.

Rejser I eller bliver I?

Billede: Colourbox

SCENARIO 4: OVERSVØMMELSER

OPGAVE

Forestil jer, at I bor på en øgruppe ude i Stillehavet. Der er langt til nærmeste fastland. Øen er en dejlig ø uden bjerge, med hvide sandstrande og palmer og samfundet er roligt med meget lidt kriminalitet. Gennem de sidste mange år har I dog oplevet at havene omkring jer stiger, og oversvømmelser bliver et stadig større problem. Oversvømmelserne har også medført andre problemer, nemlig forurenede drikkevand, og sygdomme er begyndt at hærge i oversvømmelsesperioderne. Der er intet der tyder på, at havet vil holde op med at stige og det er netop blevet varslet, at endnu en stormflod rammer jeres ø inden for få dage. Hvis det forstætter på denne måde, vil øen formentlig forsvinde i havet inden for den nærmere fremtid.

Rejser I eller bliver I?

Billede: Colourbox

TJEK MED FLYGTNINGEKONVENTIONEN

OPGAVE

I scenarierne er der oplyst forskellige årsager til at rejse fra sit hjemland. Men det er ikke alle scenarierne der automatisk giver dig status af flygtning. Genlæs flygtningekonventionen og prøv om I kan regne ud, hvilke scenarier der vil berettige jer til flygtningestatus og asyl ifølge konventionen, og hvilke scenarier der ikke ville. Skriv ja ud fra scenariet, hvis I mener det er asylberettiget, og nej hvis I mener det ikke er.

Scenarie 1 _____

Scenarie 2 _____

Scenarie 3 _____

Scenarie 4 _____

NB:

Der er ikke nødvendigvis et enkelt svar på denne øvelse, da mange lande fortolker konventionen forskelligt.

IMMIGRANTMUSEET

INDVANDRINGENS KULTURHISTORIE

Immigrantmuseet, Kulturhuset, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum.

Museerne@furesoe.dk. Telefon 72 35 61 00. www.immigrantmuseet.dk